

Persona non grata

Alig múlt el egyik próba, jött a másik. Eléggé megviselt Péter fiunk teológiai felvételije. Teológiai felvételre csak az jelentkezhetett, akinek lekipásztornak írásbeli ajánlása mellett püspöki ajánlása is volt. Papp László volt a püspök. Kihallgatta gyermekünket, és Péterünk vállalta a szülei hitét. Hitet tett a püspök előtt. Péter készült a felvételi vizsgára. Kolozsváron az utolsó pillanatban közölte vele az egyházkerületi főjegyző, nem mehet a felvételre. Itthon kellett maradnia. Az utolsó pillanatban tudatták vele nemleges válaszát a püspöknek, akit régóta ismertünk. Édesapja Máramarosszigeten volt megbecsült lelkész, édesapámmal kolléga; a családban is megfordultunk.

A gyermekünk helyzete azért is volt nehéz, mert a testvérei deportációs múltjuk dacára, már mind feljutottak az egye-

temre. Már-már feladtam a küzdelmet. Az édesanyja kitartott a hitben.

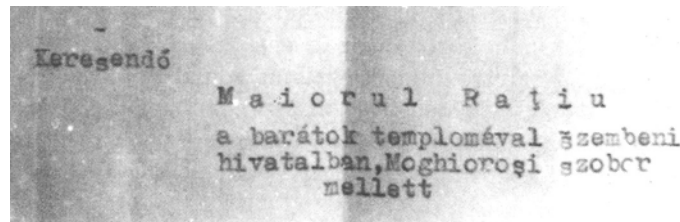
Egy év múlva Péterünk újból felment a teológiára a felvételi-re. Az előbbi eset ismétlődött meg. A jelentkezők számbavételekor közölte vele a püspökhelyettes: nem mehet a felvételi vizsgára.

Vasárnap az ebédnél ült a család. Telefonhívásom érkezett. Pétert másodszor sem engedték felvételizni. Viszem haza a hírt. A család tele várakozással. A falon pirografáit ige: „Mindenkor hálaadással tartozunk...” (2Thessz 1,3) A táblára mutatok: Ha most azzal a hírrel jövök, Pétert engedték a felvételi-re, hálaadunk örömmel imáinkban! De itt azt írja „Mindenkor!” Akkor is, ha másodszor is elutasították Pétert!

Nem ragyogott az arcunk, de ezt is megköszöntük, még ha vérző szívvel is.

Végül Csiha Kálmán, akkor a marosvásárhelyi Gecse utcai Református Gyülekezet esperes lelkipásztorának az ajánlólevelével került Péter a teológiára. Ezért áldja meg az Isten Csiha Kálmánt, az Erdélyi Egyházkerület volt püspökét.

A teológián nem volt zavartalan néhány teológus helyzete. Ifjú Adorján Kálmán fiókjában meglelték a nyári Lesi tó környéki ifjúsági találkozó felvételeit. Megindultak a kihallgatások, s a kegyelem hajszálán múltott, hogy Horváth Leventét, ifj. Adorján Kálmánt és Kozma Andrást ki nem csapták a teológiáról. Feletteseimtől gyakran kaptam „atyai” figyelmeztetést: megint működök, sokan járnak hozzánk Romániából s máshonnan is, ennek nem lesz jó vége.

Keresendő Maior Rațiu.

Behívat az esperes:
– Miért nem ügyelsz magadra? Neked családod van. Nem tudod, meg van írva: „legyetek okosak, mint a kígyók, s szelídek, mint a galambok”? (Mt 10,16)
– Más ige is van a Szentírásban. Évek óta csak ezt idézitek – mondom. – Különben ezt igyekszem tenni. A kígyó okossága abban van, hogy ügyel a fejére. Ezért testéből körkörös védbástyát kanyarít, onnan támad s oda húzza vissza a fejét. A kígyó addig kígyó, amíg a feje épen van!
– Ezt mondom én is neked – erősködik az esperes.
– Az én fejem nem a magam feje, hanem Krisztus a fejem. Úgy ügyelek a saját fejemre, ha Krisztusra, a fejemre ügyelek. Az esperest később leváltották. Én a helyemen maradtam.

A Nagyváradi Református Egyházmegye Esperesi Hivatalától.
Szám: 230-1982

Tiszteletes
V i s k y F e r e n c
lelképásztor urnak

Hegyközpályi

Tisztelettel értesítem, hogy lelkészi szolgálatának meghosszabbítása érdekében beajánlott kérésére a Nagyváradi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa 1982 december 17-én tartott gyűlése 6/1982 szám alatt a következő határozatot hozta:

" Visky Ferenc hegyközpályi lelképásztor mielőbbi nyugdíjazását javasolja, mert továbbra sem tartja tiszteletben "tanításában, előadásában és nyilatkozatában" egyházunk hitvallását. Erre ugygyűlékezetében mint máshonnan is súlyos figyelmeztetések hangzottak el. Nevezett betöltötte 64. életévét, nyugdíjazási időpontjául 1983 április 1-t javasoljuk."

Kérem, szíveskedjék haladéktalanul az esperesi hivatalban megjelenni, hogy a nyugdíjazáshoz szükséges iratcsomót összeállítsuk. Nyugalmi idejére Istentől áldott, békeeséses, hosszú életet kívánok.

Szives köszöntéssel:
Nagyvárad, 1982 december 31-én.

esperes.

Nagyvárad, 1982 december 31-én.

Szabadulásom után nem volt tanácsos szóba állni velem. Kerültek is a besúgók. A bethánista-szimpatizáns már nem kaphatott jobb lelkesi állást. Akire ez a név okkal vagy ok nélkül ráragadt, azt többé lemosni nem lehetett. Hónapok múltán egy-két bátrabb mellém szegődött, s a fülembé súgta:

– Még letartóztatásod előtt kölcsönözted ezt a könyvet. – Észrevétlenül belesüllyesztette a táskámba. Már van egy könyvem! A letartóztatás után ugyanis minden könyvemet, iratomat elkobozták, még a bírósági elkobzási határozatot sem várták meg.

Később újabb és újabb kölcsönkönyv süllyedt a táskámba. Még a püspök is azért hívatott egyszer, hogy kölcsönkért könyveimet és jegyzeteimet visszaadja. Ezek az otthon nem maradt könyvek lettek új könyvtáram alapja.

Nagy tanítás ez számomra: „Az a tied, amit másnak adsz.” Továbbra is gyakran hívtak. A réti templom irodájában is kihallgatott az inspektor meg egy szekus tiszt. Jelen volt az esperes is. Gyermekeimről faggattak. Még személyes, családi házirendünkben is találtak hibát: miért olvasunk bibliát evés előtt, miért énekelünk. Ezt a reformátusok nem csinálják. Azt kellett volna mondanom: mi közük hozzá? Nem mondtam, csak annyit: a mai reformátusok nem(igen) teszik (ritka a kivétel), de a régiek igen. Ez az igazi hagyomány. Megkérdezték az esperest: ő is így csinálja-e. Nem vállalta, persze. Hiszen nem is volt mit.

Ide jutottunk, mindmáig tartóan: a nem igei hagyományt meg kell tartani, az igeit, a biblikust, a reformátorit nem.

Újabb szekus kihallgatás. Nem is tudom már, hányadik. Az esperestől levél érkezik iktatószám és aláírás nélkül: „Keresendő Maiorul Rațiu a barátok templomával szembeni hivatalban, Moghioroși szobor mellett.” Legyek jó fiú: megjelenek! Pedig egy aláírás nélküli levél semmire se kötelez. A boríték, a stílus esperesi volt. Az esperes még nevét se merte aláírni. Az esti órában engednek haza. Fáradtan, éhesen visz haza Pályiba az utolsó busz. Nagy pelyhekben hull a hó. A család semmit nem tud felőlem. Megérkezünk: a falu végéről vonszolom magam hazafelé. Otthon nagy az öröm. Másnap korán megint jelentkezniem kell a „szanatóriumban”. Nem is ok nélkül nevezem

CASA DE PESC
A LUGERŪŢI NR. 1
REPUBLICA ROMÂNIA
Cluj-Napoca, Str. 23 Aug.
nr. 51 Tel. 21.538
Cont: 45.10.07.9

A ROMÂNIA SZOCIALISTA KÖZTÁRSASÁGBAN LEVŐ
REFORMÁTUS EGYHÁZ NYUGDIJ- ÉS SEGÉLYPÉNZTÁRA
Kolozsvár-Napoca, Augustus 23. u. 51. sz:

Szám: 91-1983.

Nagytiszteletű
Tiszteletes

Hokya Ferenc ny. állásos sz. munk.

Kezeltető

Tisztelettel értesítjük, hogy az Jy. számú 211-1983
sz. alatt felterjesztett okmányok alapján 1983. évi-i
hatállyal nyugdíjaztuk.

A nyugdíjvégzés egy példányát mellékelve megküldjük.
Megállapított havi nyugdíja 1738 - lej, pótnyug-
díja 226 - lej, kompenzációja 110 - lej, energia térítés
32 - lej. Összesen havi járandósága 2156 - lej.

Szíves tudomására hozzuk, hogy a nyugdíj-fizetés idő-
pontja minden hónap 20-a. Amennyiben huszadika ünnepre esik, úgy
a nyugdíjat az azt megelőző napon fizetjük.

Szeretettel kívánjuk, hogy nyugdíját erőben, egészség-
ben hosszasan élvezhesse.

ATYAFISÁGOS KÖSZÖNETTSEL:

Kolozsvár-Napoca, 1983. III. 18.

Dr. Tökés István
elnök

Sánta Péter
igazgató

A Románia Szocialista Köztársaságban levő Református Egyház Nyugdíj- és Segélypénztárának nyugdíjvégzése.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Igazgatótanácsától
109-1990. szám.

Nagytisztelétül

Esperesi Hivatalnak

Nagyvárad

50/1990. számú felterjesztésre alább szeretettel közöljük
a Visky Ferenc lelkipásztor nyugdíjazására vonatkozó Igazgatótanácsai
határozatot, kivonatban.

"Jegyzőkönyv a Nagyvárad Református Egyházkerület Igazgatótanácsának 1982 december 17-én, a Püspöki Hivatalban tartott üléséről.

6/1982. szám.

hol nem lehet!

... Igazgatótanács a Nagyvárad Egyház ^{tegye} javaslatára, valamint a kérések felülbírálatát illetően a következők nyugdíjaztatását rendeli el: ... Visky Ferenc hegyközpályi lelkipásztor mielőbbi nyugdíjazását javasolja, mert továbbra sem tartja tiszteletben "tanításban, előadásban és nyilatkozatában" egyházunk hitvallását. Erre úgy gyűléseketől mint máshonnan is súlyos figyelmeztetések hangzottak el.

Nevezett betöltötte 64. életévét, nyugdíjazási időpontjával 1983. április 1-t javasoljuk.

.....

K. M. F.

D. Papp László
püspök elnök

Dr. Szentpéteri Elemér
e. ker. főgondnok h. elnök

Vidits György
e. ker. főjegyző

Megjegyezzük, hogy a kivonat alapjával használt jegyzőkönyvet sajátkezűleg sem az elnökség ~~tagjai~~ tagjai, sem a főjegyző nem írta alá.
Nagyváradon, 1990. február 14-én. *dekor az az igazgatótanács jegyző?*

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Igazgatótanácsa nevében

Lorincz
Béla
e. ker. főjegyző

Papp
Papp Benjámin
tanácsos

Királyhágómellék igazgatótanácsa a nagyvárad esperesi hivatalnak.

így. Papp Anti mondta a szekusokról a szekusoknak is: „Maguknak mi sokat köszönhetünk. Maguk jobban meg hamarabb megtanítják az embereket imádkozni, mint a papok.”

Mielőtt a kihallgatásra jelentkeztem volna, „kihallgatásra” jelentkeztem a templomban: a váradi szekuritátéval szemben a Barátok templomában, amely valamikor a ferences rendhez tartozott. A református lekipásztor nem szégyellte igénybe venni az imazsámolyokat. Megint Assisi Ferenc druzám és barátom oldalfülkéjéhez igyekeztem. Ott mindig volt hely, soha nem találtam ott senkit. Letérdeltem. Mondtam is neki: még csak bocsánatot sem kell kérnem tőled, Ferenc testvérem, mert te tudod a legjobban, térdeim nem előtted hajlanak meg, imám nem neked szól, hanem egyedül annak, aki előtt térdeid meghajoltak, s akinek nevét mint egyetlen nevet gyakran ismételté: „Istenem, mindenem, Istenem, mindenem...!” Ferenc érezhetően örült a gyakori találkozásunknak. Elmondtam Istennek szorongásaimat, félelmemet (nem vagyok hősi alkat), s kértem: ne engedje, hogy gyáva és nevének megtagadója legyek.

Meghallgatott.

Akkor este hazafele araszolóban, a bevásárló s italmérő (magyarán kocsmá) előtt az árokban hason fekvő ember alakja feketéllett ki a hótakaró alól. A hó meg egyre hullott. Felismertem: Tokai Jóska volt, amolyan mindenés a néptanácsnál. Főleg ő hordta az innivalókat a falu vezetőinek. Az első gondolatom: mihamarabb érjek haza. Nem voltam már messze, csak az iskola volt még a parókiáig. De a belső hang nem engedett: ha itt fagy meg, vérét a kezedből kérem meg. Lehajoltam, költögetni próbáltam. Nagy nehezen a vállamra húztam a karját. Sáros ruhája ruhámhoz simult, alkoholgőzös illata az arcomat cirógatta. Nagy nehezen vonszolom magam után. Szemben a kollektív irodája, a néptanács. Jóska szegény az árokban őrizte mint éjjeli telefonszolgálatos a nép vagyonát és a kommunista államhatalom biztonságát. Amíg a latyakos úton cipeltem, Jóska ilyeneket mormog:

– Tiszteletes úr, nincsenek jó emberek Pályiban. – Megnyugtatom:

– Én sem tartozom a jó emberek kategóriájába. Jóska, ma-

ga csak azért került a hátamra, mert az Úr Jézus rám parancsolt: nehogy az árokban hagyd ezt az embert...

Egy felvágott nyelvű asszony, egyedül hazafelé tartva, szemrehányást is tett a papjának:

– Mit csinál, tiszteletes úr? Hagyja ott a részeg dögöt, nézze, már maga is csupa sár!

– Ó is ember, Mari! - feleltem. – Krisztus talán ott hagyta volna? – Mari továbbállt. Megvolt a véleménye mindketőnkéről.

Így érkeztem haza: fáradtan, mégis valami belső nyugalommal.

Másnap korán reggel megint barátomnak, a Poverello di Diónak, Isten szegénykéjének templomi kihallgatásáról jelentkeztem a másokra.

– Na, hogy érkezett haza? – kérdi a tiszt. (Míntha nem tudta volna.) Elmondom neki, ami a kocsmá előtt történt: hol őrizte az állam biztonságát Tokai Jóska. Meg még, nem kevés malíciával a milíciának:

– Önök azokat üldözik, akik védik a társadalom rendjét, s nem fordítva. Látja: itt van ez a Tokai Jóska, nem rossz fiú. Saját bevallása szerint áldozata azoknak, akiknek hordja a pálinkát, ugyanis itallal fizetnek a szállításért. Református. Ha ez a Jóska egyszer megtérne, templomjáró, bibliaolvasó, imádkozó, józan ember lenne, attól kezdve a közvélemény, a maguk, sőt a püspöki hivatal (s egyebek) szemében is megszűnne reformátusnak lenni, és attól kezdve már az egyház generális direktorának szemében is csak szektás, CE-s bethánista lenne. Ezért kell nekünk a szekuritátét meg a börtönöket járni!

– Írja már a nyilatkozatot – jött a válasz –, diktálom!

Egy reggel a falu végén egy másik József hajtja a csordát. Szóbaállok vele. Tudom, a fia börtönben van. Előkerül ez is a beszélgetésben.

– Tudja – idézi nekem a nótaszöveget Jóska –, minden jó (!) családban kell egy rossznak lenni!

– Tudja, Jóska, ez a nóta akkor lenne igaz, ha valahogy így szólna: minden rossz családban kell egy jónak lenni! Csak egy jó van, amint meg van írva: „senki sem jó, csak egy, az Isten!” (Mt 19,17)

Úri József mennyit ért belőle, nem tudom. Ha eljön a harmadik nap, vagy az 50-ik vagy a kegyelem napja, mindent meg fogunk érteni – én is, József is. Most csak homályosan látunk.

1983 elején újabb események. A nyugdíjkorhatár elérése után a további szolgálatot kérvényezni kellett. Kérvényezem, de a püspök nem engedélyezi nekem. Sőt! Fegyelmet indítanak. Fővád: hitvallás-ellenes. Sehol semmi tárgyalás, kihallgatás, védekezési lehetőség. Tipikus szekus módszer a püspöki hivatalban. A vád szövegét megkapom. Még az áll benne: „hatóság iránti engedetlenség”, azaz nem küldöm a feljelentéseket a külföldiekre, nem azt teszem, amit az esperes, a püspök sugdos. 1983. április elsejével át kell adnom a lelkesi hivatalt. Kényszernyugdíj. Felmegyek a püspökségi hivatalba. Kérem a hivatalos jegyzőkönyv másolatát. Senki nem tud semmiről. A püspök nem vállalja: a szöveget nem ő fogalmazta, a püspökhelyettes vonogatja a vállát, senki nem akar tudni semmiről.

– Még a saját véleményeteket sem vállaljátok! – mondom keserűen.

A rendszerváltás után írásban kértem a határozat szövegét. Kik voltunk jelen, mi hangzott el, ki indítványozta, erről egy kukk sincs benne. A leirat megjegyzi: a hivatalos jegyzőkönyvi határozatot senki sem írta alá. Akkor miért jogerős? Ja, tudom: jogerős, mert jogellenes.

A gyülekezeti kurátor, a presbitérium aláírást gyűjt. Sokan aláírják. Beviszik a püspöki irodába. Nem történik semmi. Még csak nem is iktatják. A népegyházban a népi demokráciában éppen a népnek nincs szava.

A kerületi, formailag is jogtalan határozat nem elég. Reánk küldik a szekuritátét. Házkutatás, újabb meghurcolás, fenyegetés. Egy reggel az asztalnál ül a család. Öt magabiztos, gyakorlott nyomozó lép be civilben. Bemutatják az ügyészégi házkutatási engedélyt és a főnököt, aki egy bukaresti ezredes. Hol van az eddigi főnök, Rațiu? (Utolsó kihallgatásom után néhány héttel olvastam a Fáklya című politikai napilapban: „Ma du. a városi ravatalozóból temetik M. Rațiu ezredest az ortodox egyház szertartása szerint. Béke poraira.” Valaki azt mondta: a menny a meglepetések hazája. Ki tudja, mi vár

Tisztelt Püspöki hivatal.

Nagy tiszteletű püspök úr!

Alul írott Hegyközpályi Református Egyház presbitériuma a gyülekezet nevében kéri a tisztelt püspöki hivatal vezetőit hogy kérésünket szíveskedjenek tudomásul venni és jóvá hagyni.

Gyülekezetünk lelkesen ismerte a presbitériummal hogy szolgálata 1983 Március 31-én megszűnik. Nyugdíjba kell mennem.

Mi most a gyülekezet sürgető kérése kívánunk azt emelni este és néhány lépést tenni az érdekében. Mivel egészségi állapota meg megengedi, a nyugdíjkorhatárt pedig még nem este el legyenek szívesek közöttünk hagyni tovább szolgálni, Isten ígését hirdetni.

A presbitérium és a gyülekezet tagjai megvagyunk elégedve áldozatkész építő munkájával egy lelkiében mint gazdasági vonatkozásban.

Tiszán és hűen a Heidelbergi kate tanítását szemint hirdete Isten ígését és Jézus Krisztus tanításait. Szektárhódásra vagy más vallásra való átkeserte nálam nem kért bennünket és más felekezetek tanításait sem hirdete a gyülekezetnek.

Amióta közöttünk került szívvel, lélekkel és tettekkel bátorította a presbitériumot és a gyülekezetet az eléggé elhanyagott épületek rendbe hozására. Felerleges a munkálatokat felosolni most ettől az egyházmegyének, egyh. kerületnek van tudomása mert ezeket engedte köztünk és kaptunk.

Tisztelt Püspöki hivatal... (kézirat)

Most újabb bejegyzetlen munkálátok előtt ál-
lunk, amelyeket Jsten akaratából és segítségével -
Dinkó Ferenc lelki pártotunkkal együtt szeretnénk
bejegyezni.

Jaméltelve közzük a tisztelt püspöki hivatal ne-
zetét, hogy kélszünkkel legyenek szívesek méltányolni
és jóváhagyani.

Jsten akaratát és az emberi együttérzés és jó in-
dulat hozzon megítélt határozatot ebben az ügyben.

Nagyon fénylik a ti világosságotok az emberek
előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és
dicsoítsék a ti menyei atyátothát.

Máté 5:16.

Öszinte tisztelettel a Hegyközpályi-i pres-
bitérium és a gyülekezeti Tagok.

Hegyközpályi 1983 március 1.

Dell Gyula

gondnok és a presbitérium:

<u>Stancu Lajos</u>	<u>Ficsi Károly</u>
<u>Stancu Andre</u>	<u>Chici Mih</u>
<u>Oláh Lajos</u>	<u>Grabost Bert</u>
<u>Lettik Gyula</u>	<u>Kali Klarely</u>
<u>Dell Sándor</u>	<u>Fotyi Sándor</u>
<u>Jóthi Andra</u>	<u>Árkó János</u>
<u>Warda János</u>	<u>Stancu Lajos</u>
<u>Batalon Gyula</u>	<u>Oláh K</u>
<u>Kanti János</u>	
<u>Mozsák Antal</u>	
<u>Makák János</u>	
<u>Warda Lajos</u>	

Gyülekezeti Tagok:

<u>László Gyula</u>
<u>Liki Péter</u>
<u>Warda Károly</u>
<u>Warda János</u>
<u>Warda Sándor</u>
<u>Ficsi Gyula</u>
<u>Jóthi Julianna</u>
<u>Fabák János</u>
<u>Makák János</u>
<u>Makák János</u>
<u>Oláh János</u>
<u>Jóthi Károly</u>
<u>Kali Julianna</u>

1959/12.02.1990

CATRE
FRONTUL SALVARII NATIONALE

O R A D E A .

Subsemnatul Visky Ferenc-Bela, preot reformat, pensionar, cu domiciliul in Episcopia Bihor, Str. Molidului Nr. 53. posed Bul. Seria A.E, Nr. 692954, eliberat de Mil. Mun. Oradea, la data de 7 Aug, 1974.

Rog se binevoia a dipune catre organele in drept, cercetarea cazului subsemnatului din urmatoarele considerente:

1. La 23 Oct. 1958 am fost condamnat prin decizia Nr. 1551 de catre Tribunalul Militar Timisoara, la 22 ani inchisoare si confiscarea in intregime a averii personale cu Nr. dosarului 349/1958, din motive ale credintei-religioase, cu acuza-re de uneltiri impotriva statului.

2. La 19 Mai 1975, cu prilejul unei noi perchezitii, pe baza de Proces Verbal, au fost confiscate o multime de carti religioase si manuscrise.

3. La 10 Mai 1985 din nou s-a facut perchezitie la locuinta mea, si au fost confiscate pe baza de Proces Verbal 314 261 carti diferite, si marea casete inregistrate, religioase.

Prin prezenta cerere, rog sa mi se restituie lucrurile confiscate pe nedrept, cu prilejul ocaziilor susamintite.

In nadejdea solutiunii favorabile a cazului meu, va multumesc anticipat si ma rog ca Dumnezeuul Adevărului sa va binecuvinteze.

Oradea, la 10 Februarie 1990.

Cu deosebita stima:

Visky F e r e n c -Béla
preot Ref. Pens.

Visky Ferenc
preot pens. ref.

*Urt. 02405 Pileski
Jud. Arad
Ad. 0300
No. 043.
statu de drept
depre - Bihor
nuptial biserice
biserice an. 1900 inot 83. haw chortebet.
Or credeti pobi - maselatac*

1959/12.02.1990. A NEMZETI MEGMENTÉSI FRONTNAK, NAGYVÁRAD. Alulírott Visky Ferenc-Béla, nyugdíjazott református lelkész, lakik: Biharpüspöki, Molidului utca 53 sz. alatt, személyazonossági igazolványa száma AE 692954, kiállította a Nagyváradí Városi

ránk? Utolsó találkozásunkkor megöleltem, melegen megrázta a kezem.)

Leültetjük őket, folytatjuk a reggelizést. Csodálkoznak, szinte zavarban vannak. A hírük félelmetes. Étvágyunk a reggelitől nem ment el. Megmagyaráztam, miért.

– Ezredes úr, mi nem tudtuk: önök lesznek a vendégeink, de Isten tudta. Ma reggel a 23. zsoltár került sorra: „Az Úr az én pásztorom...” Szó van benne kies legelőről, csendes vizekről, megvidámított szívről. Sőt: asztalterítésről is, amit a Pásztor, a mi Pásztorunk magának tart fenn: „Asztalt terítesz nékem az én ellenségeim előtt..., csordultig van a poharam..., még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy, a te vessződ és botod vigasztalnak engem...” Látják, ezért nem ment el az étvágyunk. Az Isten terítette az asztalt. Nem mindig azt eteti veled, ami kellemes, ízes, de mindig azt, ami hasznos. Ez a mi titkunk. Le is írtam ezeket a gondolatokat, olyan fontosak voltak számomra.

Az ezredes elkérte ezt a füzetet. A „fiúk” munkához láttak.

A mellékelt jegyzőkönyv szerint csaknem 300 könyvet, füzetet, gépelt tanulmányt, levelet szedtek össze. Nekem az ezredes mellett kellett maradnom. Marika néhány könyvet észrevétlenül „visszalopott”.

A könyveket saját kofferjeinkbe rakták bele, úgy szállították el. Engem is könyvnek számítottak, vittek.

Rendőrség 1974. aug. 7-én, kérem, szíveskedjenek elrendelni az illetékes szerveknél ügyem kivizsgálását, amelyet a következőképpen indoklok: 1. 1958. október 23-án a Temesvári Katonai Törvényszék az 1553 sz. ítélettel 22 évi börtönbüntetésre és a személyes vagyonom teljes elkobzására ítélte (Uisz. 349/1958) hitbéli-vallási okokból, államellenes szervezkedés vádjával. 2. 1975. május 19-én egy újabb házkutatás alkalmával sok vallásos könyvet és kéziratot koboztak el, melyekről jegyzőkönyv készült. 3- 1983. május 10-én ismételt házkutatást végeztek a lakásomban, és elkoboztak 31 + 261 különböző könyvet és vallásos hangfelvételeket, jegyzőkönyvben rögzítve. Jelen kérvénnyel a fent említett alkalmakkor jogtalanul elkobzott javaim visszaszolgáltatását kérem. Bizva ügyem kedvező megoldásában, előre köszönöm, és könyörgök az. Igazság Istenéhez, hogy áldja meg Önöket. Kelt Nagyváradon, 1990. február 10-én. Mélyszéges tisztelettel: Visky Ferenc-Béla, nyugd. ref. lelkész (alírással).

A saját pályájukon hallgattak ki. Maga az ezredes. A rácsos ablak mellé ültetett, ő maga emelvényen: ő fenn, én lenn. Szemben velünk, ebben a barátságtalan helyzetben a Barátok temploma barátságosan jelzi az órát...

Megint a régi szöveg:

– Csak a templomban lehet összegyűlni, maguk meg magánházaknál is találkoznak. – Honnan ez a nagy templompártoló buzgalmuk? Egyszerű: a templomban jelen vannak a besúgók, a rejtett lehallgatók: a poloskák.

– Az ember a templom – jegyzem meg. – Maga az épület is templom, de nem azonos az élő templommal, ami az ember. A templom nem(csak) a falak, a padok, a szószék; maga

PROCURATURA ROMÂNIEI
PROCURATURA MILITARĂ ORĂDEA

Nr. 89/C/1990.

14 mai 1990.

C ă t r e

VISKY FERENC-BELA - str. Molidului nr.53
O R A D E A

Referitor la plingerea dvs. adresată Frontului Salvării Naționale, vă comunicăm că, așa cum rezultă din adresa nr.2009 din 02.05.1990 a Secției de Informații a județului Bihor, bunurile ridicate de către organele fostei securități, nu pot fi restituite, deoarece a fost distruse.

Vă restituim procesul-verbal încheiat cu ocazia percheziției efectuate la domiciliul dvs.,-

PROCURATOR MILITAR ȘEF ADJUNCT
locul cel. de justiție

IT/EN

ROMÂNIA ÜGYÉSZSÉGE, NAGYVÁRADI KATONAI ÜGYÉSZSÉG, No. 89/C/1990. 1990. máj. 14. VISKY FERENC BÉLÁNAK, Molidului ti. 53 sz, NAGYVÁRAD. Az Ön által a Nemzeti Megmentési Fronthoz intézett panaszt illetően közöljük, hogy amint az a Bihar megyei Tájékoztatási Osztály 1990. máj. 2-i 2009. sz. átiratából kitűnik, a volt állambiztonsági hivatal szervei által elkobzott javakat nem áll módunkban visszaszolgáltatni, mivel megsemmisültek. Visszaszolgáltatjuk Önnek a jegyzőkönyvet, amelyei az Ön lakhelyén végzett házkutatás alkalmával írtak. KATONAI FŐÜGYÉSZ HELYETTES igazságügyi alezredes (Aláírás) Ignat Teodor

a gyülekezet, az ember maga a Szentlélek temploma. Az élő templom meg a kézzel csinált templomba.

Kihallgatóm hol ír valamit, hol felnéz (vagyis inkább lenéz) rám. Érti vagy nem? Nem az én dolgom. Nem durva, nem rosszakaratú, nem is vitatkozik. Lassan ír.

Nekimerészkedek, s megszólalok:

– Sajnálom önt. Ön fenn ül, én lenn. Nem cserélném fel a székünket... Amikor Dantont, a guillotine beindítóját a francia forradalom idején kivégezni vitték, a szállító szekereán azt mondta kísérőjének: „Könnyebb a guillotine alá menni, mint másokat oda küldeni!”

Az ezredes nem állít le. Hallgat. Vége a kihallgatásnak.

Valami egészen nem várt következik. A parókia előtt hatalmas, amerikai zászlós kocsi áll meg. Két férfi keres. A bukaresti amerikai követség titkára. Románul folyik a szó. Először méltatlankodom:

– Besúgóim mindent jelentenek, holnap már megint a szekuritátén vagyok! – Megnyugtattak:

– Mi csak nyíltan jöhettünk, követségi kocsival, különben kémkedésnek minősül a kapcsolatunk! – Elmondják: hivatalos kiküldetésben vannak, mondjak el mindent, ami velünk történt a múltban és jelenben. A titkár mindent feljegyzett. Megadtam magam, és elmondtam mindent, ami évtizedeken át történt: a börtönt, családom öt évi deportálását, a házkutatásokat, a felfüggesztésemet.

A végén elővettem a Szentírást, s akkor derült ki: az amerikai titkár hívő ember. Felesége Walter Trobisch-nak a leánya, aki ifjúsági misszióban dolgozik, s néhány könyve: *Szerettem egy lányt; Kettesben* címűek magyarul is megjelentek. Együtt imádkoztunk, s így mentek el.

Vártam a találkozás következményét. De erre a találkozásra soha nem kérdeztek rá!

Később derült fény a látogatás hátterére is. Bütösi János, akivel együtt jártunk a debreceni teológián, és aki Amerikába került, s ott a Kálvin Egyházkerületnek többször is megválasztott püspöke volt, többször találkozott Reagan külügyminiszterével, Schultz-cal. Másrésztől a találkozásunkra a Bukarestből egy évi börtönbüntetés után Portlandba kitelepedett Vasile

Räscöl és családja adta meg a magyarázatot, velük hitben is elmélyült kapcsolatunk volt. Egy román asszony az akkori amerikai elnök lakásán talán mint bejárónó, takarítónó gyakran megfordult. Vele az elnök otthonában elmondatták családunk viharos életútját. Az elnök levelet küldött címemre, de soha nem kaphattam meg, mások kezébe került. Így már nem lehetett suttyomban elbänni velünk.

Az újabb bírósági tárgyalás elmaradt. A könyvekkel elvitt bördöndöket is visszakaptam üresen. Értékes, nagyrészt német nyelvű teológiai könyveimből semmit. Az egyházi felfüggesztés azonban visszafordíthatatlan maradt.

Papp László püspök sem tekintette tréfának az íróasztalán felhalmozódott sok külföldi tiltakozó levelet. Behívatott, barátságosan beszélt. Valamikor Dr. Kecskeméthy István, az erdélyi CE Szövetség megalapítója, teológiai professzor hallgatója volt. De hát más a hallgató és más a követő.